

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool te ANDERLECHT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	4002
Instelling	Gemeentelijke Basisschool
Directeur	Gerty VELDEMAN
Adres	Van Winghenstraat 1 - 1070 ANDERLECHT
Telefoon	02-524.23.21
E-mail	hetrad11@gmail.com
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Anderlecht
Adres	Raadsplein 1 - 1070 ANDERLECHT
Scholengemeenschap	Basisonderwijs Anderlecht
Adres	Veeweidestraat 82 - 1070 ANDERLECHT
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding van de Vlaamse
Adres	Gemeenschapscommissie Brussel Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/11/2013, 27/11/2013, 28/11/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	12-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart De Bie
Teamleden	Ilse De Volder
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	16
4.2 Evaluatiepraktijk	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Gemeentelijke Basisschool van en te Anderlecht bestaat officieel uit drie vestigingsplaatsen, maar herstructureerde in praktijk (via een aanvraag voor 'tijdelijke huisvesting') op 1 september 2013 tot een school met twee vestigingsplaatsen. De kleuters en de leerlingen van eerste graad van de lagere afdeling bevinden zich nu aan de G. Melckmanslaan 18 b op een uitsluitend Nederlandstalige campus. Dit is momenteel voor de school de administratieve vestigingsplaats, maar de administratieve diensten van het departement onderwijs kennen dit adres niet als administratieve vestigingsplaats. De leerlingen van het derde tot het zesde leerjaar zijn gevestigd op dezelfde campus van een Franstalige Gemeentelijke Basisschool aan de Asterhoek 6. De herstructurering heeft tot gevolg dat de school geen combinatieklassen meer inricht en het aantal leerlingen in het vijfde en zesde leerjaar sterk daalde. Het officiële aandeel Nederlandstalige leerlingen bedraagt 22 % en is gestoeld op verklaringen van ouders om hun kinderen in deze school te kunnen inschrijven. In de realiteit bestaat de schoolpopulatie voor 100 % uit anderstalige leerlingen, meestal van vreemde origine. Een minderheid van de leerlingen is Franstalig. De meeste leerlingen gebruiken het Nederlands nauwelijks buiten de school en wonen in een kansarm gezin. De laatste jaren veranderde het schoolteam constant van samenstelling. Ook het zorgteam bestaat uit een vrij nieuwe ploeg. De directeur leidt de school sinds drie jaar. Ze was voorheen niet vertrouwd met de Brusselse context en kreeg de opdracht om de werking van de school grondig aan te pakken en daar waar nodig bij te sturen. Het schoolbestuur, de scholengemeenschap, de netgebonden pedagogische begeleidingsdienst en Brusselse ondersteuningsdiensten staan de directeur bij in deze opdracht. De scholengemeenschap behoort integraal tot het Gemeentebestuur van Anderlecht en voert op diverse terreinen een doorgedreven beleid.

De onderwijsinspectie onderzocht de kwaliteit van het onderwijs door te focussen op Nederlands en wereldoriëntatie in de kleuterafdeling en op wiskunde en wereldoriëntatie in de lagere afdeling. Om te onderzoeken in hoeverre de school haar eigen kwaliteit bewaakt, focuste de onderwijsinspectie op deskundigheidsbevordering en evaluatie. Verder onderzocht de onderwijsinspectie het algemeen beleid, het beleid betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) en aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden. Het onderzoek naar BVH had alleen plaats in de twee overblijvende vestigingsplaatsen van de school.

In de kleuterafdeling voldoet Nederlands niet. Ondanks de recente investering in taalactivering op school-, leraren- en leerlingenniveau en de verhoging van de ouderbetrokkenheid, streeft de school de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands nog te weinig na. Voor Nederlands moeten onder meer het aanbod, de praktijk, de differentiatie en de begeleiding verbeteren. Voor wereldoriëntatie streeft de kleuterafdeling in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. De inhouden sluiten aan bij het leerplan. De kleuteronderwijzers bieden de inhouden voldoende samenhangend aan binnen realistische contexten. De kleuters krijgen voldoende kansen om gericht waar te nemen, te experimenteren, te exploreren en te produceren. De kleuteronderwijzers integreren aspecten van de domeinen tijd en ruimte op een functionele manier in hun klaswerking.

In de lagere afdeling voldoet wiskunde. De leerlingen bereiken de eindtermen wiskunde momenteel niet, maar de onderwijsinspectie houdt bij haar oordeel rekening met de context en de input van de school om dit tekort te delibereren. De lagere afdeling doet voldoende inspanningen om haar onderwijs op dit vlak bij te sturen. De onderwijzers hanteren een actueel onderwijsleerpakket en hebben voldoende aandacht voor de diverse domeinen. Ze evalueren de vorderingen van de leerlingen tussentijds en begeleiden de leerlingen op basis daarvan doelgericht. De lagere afdeling stuurt haar onderwijs in toenemende mate doelgericht bij op basis van haar outputgegevens. De lagere afdeling voorziet niet voor alle domeinen van wiskunde het nodige ondersteunende (differentiatie)materiaal. De differentiatie binnen de klas is nog niet overal systematisch aanwezig. De onderwijzers hebben ook geen afspraken om vaste referentiematen vast te leggen over de leerjaren heen.

In de lagere afdeling tonen de toetsen aan het einde van het zesde leerjaar aan dat de leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie niet bereiken. De onderwijzers koppelen hun onderwijsaanbod aan de

leerplandoelen, maar plannen hun onderwijs nauwelijks vanuit de didactische suggesties van het leerplan. De onderwijzers koppelen de realiteit en de leefwereld van de leerlingen te weinig aan de leerinhouden van wereldoriëntatie. Ze maken daarbij te beperkt gebruik van bronnen en moderne media. Doorheen het aanbod is er weinig samenhang, omdat de onderwijzers de leerinhouden te veel als losstaande onderdelen aanbieden. De onderwijzers maken te weinig gebruik van (inter)actieve werkvormen om een onderzoekende houding bij de leerlingen te stimuleren. Hun klasinrichting ondersteunt te weinig de leerinhouden en de evaluatie is te weinig gerelateerd aan de leerplandoelen.

De school investeert in diverse vormen van schoolexterne en –interne deskundigheidsbevordering en focust daarbij de laatste jaren op leerplanimplementatie en taalactivering. Toch blijft de impact hiervan op de klaspraktijk te beperkt. De beleidsvoering met betrekking tot teamgerichte nascholingen gebeurt in belangrijke mate door de scholengemeenschap. De school vult die aan met nascholingen die aansluiten op de eigen noden. Dit leidt tot een groot aantal initiatieven, wat een hoge druk legt op dit ‘nieuw samengesteld’ team. De school ontwikkelt de expertise van teamleden met een specifieke opdracht en de individuele vormingen op basis van een gemotiveerde vraag. De voorbije periode werden de beginnende leraren weinig systematisch begeleid in hun klaspraktijk. De school bewaakt de effectiviteit van haar nascholingsbeleid in beperkte mate en voorziet momenteel geen aanpassingen aan dit beleid.

De school beschikt niet over een expliciete visie over evaluatie. Ze formuleert hieromtrent ook geen doelen. De leraren evalueren de leerlingen met methodegebonden toetsen en/of eigen inzichten. De evaluatie dient zowel om het onderwijsleerproces bij te sturen als een eindoordeel uit te spreken. De wijze waarop leerkrachten die evaluatieresultaten effectief aanwenden voor de bijsturing of de afstemming van het onderwijs, verschilt. Voor de eindevaluatie in de klassen van de lagere afdeling doet de school heel vroeg een beroep op verregaande studievaardigheden. De school evalueert haar evaluatiebeleid niet en voorziet in de toekomst ook geen planmatige aanpak van dit beleid.

Het leiderschap van de school wordt zowel schoolintern als schooloverschrijdend opgenomen. Het schoolbestuur voert het personeelsbeleid en het ICT-beleid op niveau van de scholengemeenschap. De scholengemeenschap bepaalt ook in belangrijke mate de schoolontwikkeling en het flankerend nascholingsbeleid. De school zet daarnaast in teamverband haar eigen beleid uit, maar beschikt hiervoor niet over een duidelijk beleids- of implementatieplan. Het schoolteam werkt hierdoor aan een veelheid aan prioriteiten waarvan het rendement vrij beperkt blijft. Het ontwikkelt gaandeweg verschillende visieteksten op basis van vastgestelde problemen. Het team vertaalt de kloof tussen de huidige en wenselijke situaties in acties en volgt die ook op. De besluitvorming gebeurt vooral tijdens personeelsvergaderingen en verloopt meestal in consensus. Werkgroepen krijgen voldoende beleidsruimte om projecten uit te werken. Het schoolteam investeert in de verhoging van de ouderbetrokkenheid. De schoolinterne informatiedoorstroming verloopt niet altijd optimaal. De school bouwt op diverse terreinen haar kwaliteitszorg uit, maar ze mist hierin nog aan doelgerichtheid. Ze heeft weinig ervaring met de gerichte opvolging van leerlingenprestaties om van daaruit haar werking doeltreffend te optimaliseren.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school in voldoende mate belang hecht aan het systematisch opsporen en beheersen van aandachtspunten op dit vlak.

Het onderzoek naar geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat de school de onderzochte reglementering respecteert.

Omwille van de tekorten voor Nederlands in de kleuterafdeling en wereldoriëntatie in de lagere afdeling, sluit de onderwijsinspectie deze doorlichting af met een gunstig advies beperkt in de tijd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

In de kleuterafdeling streeft de school de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands te weinig na. Het aanbod is te weinig coherent, gevarieerd en sluit te weinig aan op de leefwereld van de jonge kleuters. De activiteiten verlopen te weinig interactief en rijk gevarieerd. De differentiatie en de begeleiding verloopt weinig doelgericht.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De leraren streven de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. De inhouden sluiten voldoende aan bij het leerplan en worden voldoende samenhangend en realiteitsgebonden aangeboden. De kleuters krijgen voldoende kansen tot gericht waarnemen, experimenteren, exploreren en produceren. Het functioneel gebruik van tijd en ruimte is in de klaswerking geïntegreerd.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren verantwoorden hun aanbod systematisch aan de leerplandoelen voor het gemeentelijk onderwijs. Het aanbod van leerplandoelen wordt zowel door de leraren als de directeur geregeld bewaakt. De leraren plannen hun praktijk vooral thematisch. Die thema's worden in collegiaal overleg bepaald, sluiten meestal aan bij de leefwereld van de kleuters en zijn voldoende gevarieerd. Gemeenschappelijke thema's bieden kansen om activiteiten klasoverschrijdend uit te werken en/of gedifferentieerd aan te bieden. Vooral dit laatste is nog een werkpunt.

De thema's worden vanuit verschillende leergebieden en domeinen ingevuld, volgens de criteria die de school hiervoor opstelde. Hiermee beoogt de school een brede vorming en horizontale samenhang tussen de activiteiten.

De leraren plannen hun onderwijs in verschillende mate doelgericht. De wijze waarop de leerkrachten de leerplandoelen vertalen in concrete lesdoelen in de planningsdocumenten verschilt. Soms is de relatie tussen de geselecteerde leerplandoelen en de activiteiten weinig duidelijk of ontbreekt het aan voldoende variatie in de concrete lesdoelen en/of de aangeboden activiteiten.

Naast de thematische planning, gebruikt de school een eigen planning voor 'hoekenwerking'. Die bevat praktische en inhoudelijke afspraken en wordt verantwoord door een oplistijng van relevante leerplandoelen.

Dagelijks terugkerende en huishoudelijke activiteiten nemen een aannemelijk deel van de onderwijstijd in en worden verantwoord vanuit de leerplannen. Het klaswerkplan beschrijft de concrete klaspraktijk en maakt het mogelijk om vervangingen vrij vlot te laten verlopen. De wijze waarop de leerkrachten die instrumenten concreet invullen, verschilt.

Voor Nederlands brengen de leraren de themagebonden woordenschat aan door het gebruik van een thematafel, concrete voorwerpen en afgesproken visuele voorstellingen. Zowel dit aanbod als de structurele voorstelling ervan, sluiten

onvoldoende aan bij de noden en de leefwereld van jonge kleuters. Deze streefwoordenschat vertoont bovendien weinig samenhang tussen de verschillende leeftijdsgroepen en bestaat enkel uit themagebonden begrippen. Frequentie functionele woordenschat uit het dagelijkse leven van de jonge kinderen maakt hier nauwelijks deel van uit. Leraren doen relatief weinig beroep op de inbreng van kinderen om op die manier hun betrokkenheid te verhogen. Het activeren van de woordenschat is van verschillende kwaliteit. Leraren passen in verschillende mate hun hoekenspel en/of –werk aan het thema aan. Hierdoor benutten ze niet alle kansen om de aangebrachte woordenschat actief te laten verwerken.

In de klaspraktijk wordt de ‘leesinitiatie’ enigszins geïntegreerd, bijvoorbeeld door het multifunctioneel gebruik van foto’s, tekeningen en pictogrammen in sommige klassen. In de verschillende leeftijdsgroepen worden kansen onvoldoende benut om doelgericht de ontluikende geletterdheid te bevorderen. Hoewel leraren het gebruik van boeken al in enige mate in hun praktijk integreren, komen boeken nog te weinig centraal in een thema aan bod. Ook het gebruik van moderne media voor de ontwikkeling van de ‘leescultuur’ is erg beperkt. Nochtans nemen enkele leraren zinvolle initiatieven terzake, bijvoorbeeld door een sterke variëteit aan boeken aan te bieden of de leerlingen gebruik te leren maken van de bibliotheek.

In het hoekenwerk en het onthaal worden zinvolle initiatieven genomen om het schrijven motorisch voor te bereiden, maar er worden weinig kansen benut om functioneel ‘schrijven’ te optimaliseren.

De aandacht voor spreken heeft nog ontwikkelingskansen. Leraren modelleren niet altijd op een geschikte manier, hun lerarenstijl is niet altijd even uitnodigend en ze voorzien soms weinig tijd voor interactief leren. Enkele leraren evalueren de taalverwerving van hun kleuters al doelgericht in spelvorm, maar die praktijk is nog niet in alle klassen aanwezig.

Voor wereldoriëntatie slaagt de school erin om het onderwijs voldoende realiteitsgebonden te organiseren: ze organiseert hiervoor geregeld uitstappen in de omgeving van de school, maakt gebruik van de bibliotheek en het openbaar vervoer, en nodigt volwassenen uit om hun ervaringen te delen. In de thema’s komen de diverse domeinen van wereldoriëntatie aan bod.

De school schenkt op verschillende manieren aandacht aan het gericht waarnemen met diverse zintuigen, het exploreren en experimenteren met diverse materialen. Er is voldoende gevarieerd constructiemateriaal aanwezig. Kinderen krijgen de ruimte om creatief vorm te geven aan hun leefwereld. Het domein tijd wordt goed toegepast: de kalenders zijn voldoende gevarieerd en coherent opgebouwd en worden functioneel aangewend. In het thema worden ze soms aangevuld door waardevolle aftelkalenders.

De klassen zijn ordelijk, duidelijk en functioneel ingericht waardoor de kleuters de dagelijkse ruimte zinvol leren gebruiken.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over een aantal naslagwerken om het taalonderwijs te stimuleren. Leraren maken daar verschillend gebruik van.

De beperkte beschikbaarheid van ontwikkelingsmaterialen en/of leermiddelen verhindert een optimale werking in de kleuterafdeling. Dit leidt bijvoorbeeld tot de afwezigheid van kwaliteitsvolle schrijfmateriaal voor jonge kleuters, een fotoboek om gebeurtenissen vast te leggen en later weer te activeren, een beperking van het themagebonden hoekenaanbod en de beperkte inzet van moderne media.

De beperkte klasruimte noodzaakt tot beperking van het aantal hoeken, waardoor kleuters in bepaalde thema's soms minder kansen krijgen om spelend inhouden te verwerven.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leraren evalueren op permanente basis de vorderingen van hun kleuters. Ze gebruiken hiervoor vooral hun 'opvolgfiches'. De evaluatierubriek in de agenda is hierbij weinig functioneel. Het evaluatiesysteem wordt erg verscheiden ingevuld. Sommige leraren vullen dit leerlinggericht in, met zowel gedrags- als persoonsgerichte observatiegegevens. Anderen vullen dit systeem eerder prestatiegericht in, maar dan is niet altijd de relatie met de vooropgestelde doelen even duidelijk. Op middellange termijn screenen de leraren hun groep in functie van een brede ontwikkeling. Opvallend is de spreiding in de scores op welbevinden en betrokkenheid en de lage ingeschatte scores op sommige competenties. De school test een aantal competenties met betrekking tot Nederlands en wiskunde met genormeerde proeven. De resultaten zijn overwegend positief en stroken met de verwachtingen van de leraren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leraren worden geacht om een leerkrachtige omgeving te ontwikkelen op basis van duidelijke instructies vanuit het zorgteam en de pedagogische begeleiding. De leraren slagen daar vooralsnog slechts in beperkte mate in. Sommige leraren organiseren al enige vormen van binnenklasdifferentiatie op basis van hun observaties. Die differentiatie gebeurt soms weinig planmatig. De leraren werken in homogene en heterogene groepen om de ontwikkeling van kleuters te bevorderen. De zorgleraren zijn structureel over de klassen verdeeld en werken op vraag van de groepsleraar. Ze assisteren vooral bij de binnenklasdifferentiatie, maar worden soms te weinig doelgericht ingezet. De zorgleraren worden daardoor nog te weinig efficiënt en effectief ingezet. Vanuit haar zorgwerking onderneemt de school diverse (nieuwe) zinvolle initiatieven om de betrokkenheid van ouders te bevorderen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De school haalt de eindtermen wiskunde niet, maar, rekening houdend met haar context en input, levert de school voldoende inspanningen om haar onderwijs op dit vlak bij te sturen. De school hanteert een actuele methode, heeft voldoende aandacht voor de diverse domeinen, evalueert de vorderingen van haar leerlingen tussentijds, begeleidt op basis daarvan haar leerlingen doelgericht en stuurt haar onderwijs op basis van haar outputgegevens bij.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het onderwijsaanbod is vooral gestoeld op een actuele methode en wordt gerelateerd aan het leerplan. De leraren bewaken ook systematisch in welke mate de leerplandoelen aan bod komen. Hierdoor is de samenhang tussen de verschillende leerjaren en de spreiding van het aanbod voldoende. Leraren kunnen het jaarplan van de methode soms moeilijk volgen. Taalproblemen en voorbij schoolorganisatorische en personeelsproblemen liggen hier aan de oorsprong. De school voerde daarom haar aantal lestijden wiskunde op tot zes uur per week. De school hanteert geen afspraken over het gebruik van referentiematen. Vanuit een kritische reflectie herstructureren sommige leraren de lessen van de methode om een meer logische opbouw te verkrijgen.

Vooraf in de onderbouw besteden leraren veel aandacht aan herhaling. Ze voorzien hiervoor gespreide herhalingsoefeningen in huiswerk, hoekenwerk en/of contractwerk. In de hogere leerjaren wordt het hoekenwerk soms klas- en leergebiedoverschrijdend georganiseerd.

De leraren bieden de inhouden concreet, schematisch en visueel aan, alvorens abstracte taken te maken. Vooraf in de onderbouw kleden de leraren hun opdrachten in rekenverhaaltjes uit de leefwereld van de kinderen in. Vanuit de methode schenken leraren enigszins aandacht aan authentieke leertaken. Op dit vlak beschikt de school nog over ontwikkelingskansen.

Omwillen van de taalproblematiek van de leerlingen maken de leraren uitdrukkelijk gebruik van sterk geleide instructies en oefeningen. In de hogere leerjaren bevorderen de leraren hierbij tevens de sociale vaardigheden van de leerlingen omdat leerlingen elkaar helpen tijdens partner- en/of groepswork. Aangestuurd door de zorgwerking streven de leraren ernaar om hun leerlingen doelgericht te laten werken. Het centrale lesdoel wordt daarvoor aan bord gebracht, maar een doelgerichte terugkoppeling gebeurt nog niet in alle klassen. Door hun leerlingen, al dan niet op systematische wijze, positieve feedback te geven, dragen leraren bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving. De school gebruikt geen systeem om die positieve bekrachtiging ook onder leerlingen te bevorderen.

Men maakt weinig gebruik van spelelementen om wiskundige vaardigheden spelend aan te leren.

Het leren leren wordt vooral in de hogere leerjaren geïntegreerd door gebruik te maken van een methodegebonden onthoudboekje en door leerlingen te stimuleren om samenwerkend en interactief problemen op te lossen.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT worden nauwelijks geïntegreerd in wiskunde. De klascomputers zijn nog maar recent met het internet verbonden en leraren hebben nog onvoldoende kennis en bekwaamheden om ICT op diverse manieren in wiskunde te integreren.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De klaswanden ondersteunen enigszins het leerproces. Wandplaten sluiten voldoende aan bij de actuele leerinhouden, maar werden niet door de leerlingen opgebouwd waardoor het effect ervan beperkt is. In de derde graad ontbreekt het aan de noodzakelijke materialen om de leerplandoelen voor meten op een (inter)actieve wijze te kunnen verwerven. Leraren beschikken over weinig bronnen om extra (differentiatie)taken te voorzien. Ze kunnen hiervoor wel terecht in het Brussels leermiddelencentrum.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leerlingen worden op verschillende wijzen permanent geëvalueerd voor wiskunde. Zowel met de observaties tijdens en verbeteringen van dagelijks werk, als het gebruik van opvolgfiches en bij het noteren van 'niet bereikte doelen' in de agenda. Dit laatste verloopt weinig consequent.

Sommige leraren organiseren 'minitoetsen' om de vorderingen van hun leerlingen op korte termijn formatief te evalueren. Anderen verlieten die zinvolle praktijk.

De eigen toetsen of tussentijds summatieve toetsen van de methode worden soms voorbereid door 'oefentoetsen', 'herhalingsoefeningen' en/of type-oefeningen, wat de prestaties verhoogt.

De leraren analyseren hun toetsen zorgvuldig. Hieruit blijkt dat de meerderheid van de leerlingen de vooropgestelde doelen in voldoende mate bereiken. Toch hebben heel wat leerlingen, nog nood aan remediëring. Voor die

remediëringmomenten vinden leraren moeilijk de nodige tijd. In de derde graad ontbreekt hiervoor gerichte ondersteuning vanuit de zorg.

De beoordelingen op diverse wiskundige competenties worden samengevat per domein en vertaald in een drieschalige kleurencode. Dit leidt op elk rapport tot een totaalbeeld voor wiskunde met een brede interpretatieruimte. Doordat leerkrachten op elk rapport alle domeinen van wiskunde beoordeelden, ontstaat een extra druk om wiskunde bijkomend te evalueren in functie van het rapport. De school wendt slechts in beperkte mate de resultaten van de eindtoetsen van de onderwijskoepel aan als middel om de eigen werking te optimaliseren.

Begeleiding
Leerbegeleiding

Beeldvorming
Zorg

De leraren krijgen zicht op de beginsituatie van hun leerlingen door formeel en informeel overleg en de informatie uit de leerlingendossiers. In de loop van het schooljaar wordt het beeld over de leerlingen verder aangevuld met diverse evaluatievormen.

Op middellange termijn biedt ook de screening van de klas voor welbevinden, betrokkenheid, schoolse vaardigheden en attitudes een aanvulling op de beeldvorming. Dit systeem toont aan dat er in sommige leerjaren een duidelijke nood is aan ondersteuning door de aanwezigheid van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.

De meeste leraren maken gebruik van de differentiatiematerialen uit de methode. Sommige leraren slagen er ook in om hun hoekenwerk gedifferentieerd aan te bieden. Nochtans differentiëren sommige leraren minder uitgebreid en/of systematisch dan de voorbije schooljaren. Ze verwijzen hiervoor naar de druk op het gebruik van de onderwijstijd door het rapporteringssysteem. In de eerste vier leeftijdsgroepen ondersteunen zorgleraren op verschillende manieren de differentiatie. De opdracht van de zorgleraar wordt vooral ingevuld vanuit het overleg met de klastitularis. Vanuit de zorgwerking wordt die minder aangestuurd. De kwaliteit van die ondersteuning aan leerlingen en leraren varieert zeer sterk en is afhankelijk van de betrokken ondersteuner. In de derde graad is momenteel een sterke behoefte aan differentiatie, maar die wordt vanuit de zorgwerking onvoldoende beantwoord.

Sommige leerlingen volgen een individueel leertraject. Dit traject wordt gepland na overleg met alle betrokkenen, maar de uitvoering ervan wordt nog weinig intensief en doordacht begeleid.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Diverse evaluaties tonen aan dat de school in de lagere afdeling de eindtermen voor wereldoriëntatie niet bereikt. Het onderwijsaanbod wordt gerelateerd aan de leerplandoelen, maar in praktijk is het onderwijs te weinig realiteitsgebonden, het gebruik van bronnen en moderne media is te beperkt en het aanbod wordt nog te eenzijdig cursorisch ingericht. Sommige klassen maken te weinig gebruik van (inter)actieve werkvormen om een onderzoekende houding te stimuleren, de klasinrichting ondersteunt te weinig de leerinhouden en de evaluatie is onvoldoende gerelateerd aan de leerplandoelen.

Curriculum
Onderwijsaanbod

Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren verantwoorden hun onderwijsaanbod jaarlijks vanuit de leerplandoelen. Ze investeren al enigszins in de verticale samenhang van het onderwijsaanbod en beogen daarbij een billijke verdeling van het aanbod over de diverse domeinen. Die praktijk is arbeidsintensief, zeker voor beginnende leraren of leraren met een nieuwe opdracht.

Leraren hebben de opdracht om hun wereldoriëntatie thematisch te geven en hun lessen zelf te ontwerpen. Die opdracht leidt tot heel wat diversiteit in de onderwijspraktijk. Sommigen laten de thema's aansluiten bij het thema uit de

taalmethode en/of muzische vorming, anderen werken zelf thema's uit en een laatste groep doet een beroep op een actuele methode.

De basisprincipes uit het leerplan en de eindtermen zijn weinig gekend en zijn daardoor niet richtinggevend. Soms sluiten inhouden weinig aan bij de leefwereld van de kinderen. Vooral in de hogere leerjaren worden thema's weinig ingevuld vanuit verschillende domeinen, maar overweegt een cursorische benadering. De school heeft enigszins aandacht voor realiteitsgebonden onderwijs. Men verwijst hiervoor vooral naar uitstappen en zinvolle initiatieven in samenwerking met externen. Men doet relatief weinig beroep op beeldmateriaal, explorerende werkvormen en het stimuleren van een onderzoekende houding. Voor de tweede dimensie van 'realiteitsgebonden onderwijs', met name de toepassing van de leerinhouden in de praktijk, heeft de school weinig aandacht. De leraren zetten hun leerlingen enigszins aan tot het gebruik van bronnen en werken daarvoor samen met de lokale bibliotheek. In meerdere klassen is er aandacht voor actualiteit. De aanpak en de activiteiten hieromtrent verlopen zeer divers. De inhouden worden sinds kort wel vastgelegd en gerelateerd aan tijds- en ruimtekaders.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen worden onvoldoende doelgericht geïntegreerd in wereldoriëntatie. Belangrijke ICT-eindtermen als informatie verwerven en verwerken komen weinig aan bod. De aandacht voor probleemoplossende vaardigheden is beperkt en verloopt weinig planmatig. Leren leren is binnen wereldoriëntatie vooral gericht op leren studeren, waar de school vroegtijdig studievaardigheden eist die verder gaan dan de verworven leesstrategieën van jonge leerlingen en de betrokken eindtermen. De school heeft wel aandacht voor diverse vormen van samenwerkend leren.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Klasinrichtingen en –wanden hebben over het algemeen slechts een bescheiden ondersteunende functie voor wereldoriëntatie. Het actuele 'thema' is soms nauwelijks zichtbaar. Tijds- en ruimtekaders zijn zeer recent, ze worden nog maar weinig functioneel aangewend en zijn slechts beperkt met de leerlingen aangevuld.

De school beschikt over atlassen, maar ander materiaal voor 'ruimte' is beperkt of voldoet niet aan de verwachtingen.

De klascomputers spelen nog geen rol van betekenis voor wereldoriëntatie, onder meer door hun recente aansluiting op het internet. De beamer is niet aan een computer aangesloten, wat zijn gebruikerstoepassingen beperkt.

De scholengemeenschap beschikt over een nieuwe laptopklas, maar het effectief gebruik ervan blijft nog veeleer beperkt.

De school beschikt over weinig actueel bronnenmateriaal voor de leraren als basis voor het ontwerpen van lessen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Sommige leraren evalueren de verwerving van specifieke vaardigheden door de inrichting van 'praktische tussentoetsen'. Anderen beschikken hiervoor niet over een systematische aanpak.

Per thema evalueren de leraren de verworven kennis met een 'eindtoets'. Die evaluatie is vooral gericht op kennisverwerving en peilt in belangrijke mate de taalschat en de studievaardigheid van leerlingen.

Vooral de leerplandoelen die vaardigheden beschrijven, worden nauwelijks geëvalueerd.

Uit de deelname aan de netgebonden eindtoetsen blijkt dat de leerlingen de eindtermen in onvoldoende mate halen. Een grondige analyse van die

leerprestaties om haar werking te optimaliseren, voerde de school nog niet uit.

Begeleiding	Vanuit haar zorgwerking besteedt men vooral in de laagste klassen (te) veel onderwijstijd aan woordenschatverwerving binnen wereldoriëntatie, soms ten koste van andere doelen. Men ondersteunt de nieuwe begrippen er wel functioneel met prenten en staakwoorden.
Leerbegeleiding	
<i>Beeldvorming</i>	
<i>Zorg</i>	

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet

Op basis van het onderzoek ter plaatse in de twee overblijvende vestigingsplaatsen aan de G. Melckmanslaan en de Asterhoek, en de analyse van de documenten is er voldoende indicatie dat de instelling voldoet aan de erkenningsvoorwaarden inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Het schoolbestuur beschikt over een preventiedienst met geschoolde medewerkers, investeert in de aanpassing van haar infrastructuur en voert aanpassingen uit op basis van de eigen en externe controles. In de Melckmanslaan voorziet het schoolbestuur op korte termijn de vervanging van de oude containerklas en op langere termijn de aanbouw van een nieuwe vleugel met uitbreiding van sanitair en een zaal voor lichamelijke opvoeding.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperiodes en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja

• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school heeft een algemene visie over deskundigheidsbevordering. Deze visie wordt vooral op het niveau van de scholengemeenschap bepaald en in samenspraak met de directeurs en de zorgcoördinatoren ingevuld met nascholingsthema's.
- Momenteel legt men terecht de klemtoon op leerplanimplementatie, de ontwikkeling van taalvaardigheid en de begeleiding van beginnende leraren. Deze thema's worden niet vertaald in operationele of meetbare doelstellingen, die een basis kunnen vormen voor de evaluatie van het beleid terzake. Het schooleigen nascholingsplan is vooral een registratie van nascholingen, maar stuurt de deskundigheidsbevordering weinig aan. Duidelijke prioriteiten ontbreken vooralsnog.
- Ondersteuning** De school ondersteunt haar nascholingsbeleid op diverse manieren. Teamgerichte nascholingen worden vooral door de scholengemeenschap georganiseerd. De laatste jaren staan de implementatie van diverse leerplannen en taalactivering centraal. Ze nemen twee van de drie pedagogische studiedagen in en worden geleid door de netgebonden pedagogische begeleiding. De derde studiedag wordt door de school zelf bepaald. Die studiedag krijgt vaak een invulling vanuit het zorgbeleid van de school.
- De school beschikt niet over expliciete en onderhandelde trajecten om de bovenvermelde informatieverwerking stapsgewijs te implementeren tot op de klasvloer. De mate waarin en de manier waarop de diverse nascholingsthema's worden opgevolgd, verschilt naargelang het onderwerp. Voor 'drama' gebeurt dit bijvoorbeeld ondersteunend vanuit een gesubsidieerd project voor kunstinitiatie, voor leerplanimplementatie verloopt de opvolging vooral vanuit een controlerend verantwoordingsperspectief en de schoolgebonden nascholingen worden vaak gevolgd door het bepalen van concrete richtlijnen.
- Tijdens personeelsvergaderingen gaat veel ruimte naar onderwijskundige en ondersteunende onderwerpen die de ontwikkeling van de school als lerende organisatie bevorderen.
- De school investeert in het delen van ervaringen. Schoolintern gebeurt dit zowel tijdens structurele als informele overlegmomenten. De leerkrachtencafés zijn in dit verband een interessant initiatief. Schoolextern delen vooral leden van het zorgteam op het niveau van de scholengemeenschap hun ervaringen en expertise.
- De school investeert (via de scholengemeenschap) in de ontwikkeling van expertises voor de leraar lichamelijke opvoeding, de ICT-coördinator (van de scholengemeenschap) en de kern van het zorgteam. Naargelang de expertise verloopt die investering aanbodgericht of vraaggestuurd.
- Beginnende leraren kunnen in principe deelnemen aan een ondersteuningstraject van de pedagogische begeleiding. Om verschillende redenen participeren beginnende leraren hier nauwelijks aan.
- De ICT-coördinator ondersteunt in principe vraaggestuurd maar ook op eigen initiatief de competentieverhoging van leraren. Leraren nemen hierbij nog een afwachtende houding aan en stellen zich weinig proactief op, niettegenstaande er op dit vlak nog veel ontwikkelingsmogelijkheden zijn.

Leraren participeren aan individuele vormingen. Vaak kiezen zij onderwerpen die gerelateerd zijn aan de ontwikkeling van taalvaardigheid bij anderstalige leerlingen.

- Doeltreffendheid** De school bewaakt de effectiviteit van haar nascholingsbeleid in beperkte mate. Niettegenstaande de school haar nascholingsbeleid deelt via de 'handleiding personeel', is de structuur ervan weinig duidelijk voor leraren. Ze ervaren onder meer een afstand tussen het gevoerde nascholingsbeleid en de eigen behoeften als schoolteam.
- De implementatie van diverse leerplannen leidt tot een ruimere kennis van de leerplannen en tot algemeen gebruik van het elektronisch netgebonden 'doelenboek' voor alle leergebieden. Leraren worden inhoudelijk weinig begeleid bij dit implementatieproces. In de praktijk blijken de leerplannen dan ook weinig richtinggevend voor de onderwijspraktijk (zie wereldoriëntatie).
- De aanvangsbegeleiding gebeurt weinig systematisch. Beginnende leraren ervaren de aanwezige aanvangsbegeleiding soms als weinig ondersteunend en niet op maat van de eigen behoeften.
- Individuele nascholingen leiden enerzijds tot een snelle aanpassing van de eigen praktijk, anderzijds ervaren sommige leraren nascholingsbehoeften die niet beantwoord worden. Ze schrijven dit onder meer toe aan een te beperkt aantal keuzemogelijkheden in het beschikbare nascholingsaanbod.
- Ontwikkeling** De school bewaakt de effectiviteit van haar nascholingsbeleid in beperkte mate. Niettegenstaande de school haar nascholingsbeleid deelt via de 'handleiding personeel', is de structuur ervan weinig duidelijk voor leraren. Ze ervaren onder meer een afstand tussen het gevoerde nascholingsbeleid en de eigen behoeften als schoolteam.
- De implementatie van diverse leerplannen leidt tot een ruimere kennis van de leerplannen en tot algemeen gebruik van het elektronisch netgebonden 'doelenboek' voor alle leergebieden. Leraren worden inhoudelijk weinig begeleid bij dit implementatieproces. In de praktijk blijken de leerplannen dan ook weinig richtinggevend voor de onderwijspraktijk (zie wereldoriëntatie).
- De aanvangsbegeleiding gebeurt weinig systematisch. Beginnende leraren ervaren de aanwezige aanvangsbegeleiding soms als weinig ondersteunend en niet op maat van de eigen behoeften.
- Individuele nascholingen leiden enerzijds tot een snelle aanpassing van de eigen praktijk, anderzijds ervaren sommige leraren nascholingsbehoeften die niet beantwoord worden. Ze schrijven dit onder meer toe aan een te beperkt aantal keuzemogelijkheden in het beschikbare nascholingsaanbod.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school voert geen expliciet evaluatiebeleid en formuleert hieromtrent ook geen visie of specifieke doelstellingen.
- De directeur verwacht dat leraren de vorderingen van hun leerlingen opvolgen en dat ze op basis van die permanente evaluatie het onderwijs bijsturen of differentiëren.
- Daarnaast wil de school het ontwikkelingstraject van de leerlingen opvolgen. Aan het einde van de basisschool wil de school het prestatieniveau van haar leerlingen kennen, om dat te vergelijken met haar referentiegroep en de Vlaamse gemiddeldes.

Binnen de leerbegeleiding wil de school permanent haar initiatieven op leerlingenniveau evalueren.

De leerkracht lichamelijke opvoeding staat aan het begin van een ontwikkelingsproces als beginnende leerkracht. Zijn evaluatiesysteem bevindt zich nog in een opstartfase.

Ondersteuning Om op korte termijn de vorderingen van de leerlingen te evalueren en het onderwijs en/of de leerbegeleiding bij te sturen, beschikken leraren over twee systemen: via de 'opvolgfiches' volgen ze de vorderingen op leerlingenniveau op en via de 'evaluatierubriek' in hun klasagenda doen ze dit op groepsniveau. Het team volgt de vorderingen van de leerlingen op middellange termijn op met een kindvolgsysteem (kleuter en lager), het gebruik van eigen en methodegebonden toetsen en de beoordeling van gedrag. De evaluatiegegevens worden per leergebied en domein samengevat in het nieuwe rapport dat sinds dit schooljaar ingevoerd werd in alle lagere afdelingen van de scholengemeenschap. Om het nieuwe rapport verantwoord te gebruiken, stimuleert de directeur de leraren om hun beoordelingen door kleurencodes (driepuntschaal) te onderbouwen op basis van punten afkomstig van dagelijks werk en toetsen.

Vanuit het zorgteam worden begeleidingstrajecten van leerlingen zowel permanent als tussentijds summatief geëvalueerd. Voor de permanente evaluatie voorziet de school overleg tussen de klastitularis en de zorgleraar, op langere termijn fungeert het zorgoverleg en het multidisciplinair overleg als evaluatieplatform.

Doeltreffendheid De school reflecteerde nog niet over haar evaluatiesystemen op korte termijn, niettegenstaande een aantal leraren het gebruik van opvolgfiches weinig efficiënt vinden en de evaluatierubriek in de klasagenda weinig wordt gebruikt. Het kindvolgsysteem verschaft een concreet beeld over enkele taalcompetenties en beschrijft in algemene termen 'schoolse vaardigheden' en 'attitudes'. Het wordt niet gebruikt om potentiële talenten van leerlingen in kaart te brengen in functie van de schoolloopbaanbegeleiding.

De school ging nog niet na in hoeverre de evaluatie op middellange termijn gerelateerd is aan de leerplandoelen. De leergebieden Nederlands, Frans, wiskunde en wereldoriëntatie worden vooral geëvalueerd door al dan niet bewerkte methodegebonden toetsen en eigen toetsen die soms weinig aansluiten bij de vooropgestelde leerplandoelen. Alternatieve evaluatievormen om bijvoorbeeld vaardigheden te meten, worden weinig gebruikt. Muzische vorming wordt door de leraar geëvalueerd en beoordeeld op basis van producten, deelname aan het proces en attitudes. De evaluatiegegevens worden per domein op het rapport samengesteld. Dit leidt tot beoordelingen die een mix zijn van formatieve en tussentijds summatieve evaluatie. De school plant geen bevraging van ouders en leraren over de duidelijkheid en transparantie van dit nieuwe rapport. Leer- en leefhoudingen worden vooral in het 'gedragsrapport' geëvalueerd. De items in dit rapport sluiten weinig aan bij de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De ICT-eindtermen worden niet systematisch geëvalueerd. De beoordeling van leef- en leerhoudingen is nauwelijks afgeleid van voorafgaande onderwijsleersituaties en de veelheid van beoordeelde gedragingen bemoeilijkt een gerichte en begeleide gedragsverandering. De leerlingen worden weinig betrokken bij de beoordeling, wat niet bijdraagt tot de ontwikkeling van een correct zelfconcept.

Ontwikkeling Hoewel de school nog over verbeterkansen beschikt, plant de school momenteel op geen enkel evaluatieniveau een systematische reflectie over de huidige praktijk om die op basis daarvan te optimaliseren of bij te sturen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Ondanks het sterk wisselende lerarenteam en de vroegere, soms weinig professionele cultuur, ontwikkelt de school zich onder leiding van de huidige directeur, tot een professionele onderwijsinstelling. Met ondersteuning vanuit de scholengemeenschap en de pedagogische begeleiding, werkt het team momenteel samen aan een functioneel schoolwerkplan om die ontwikkeling te bevorderen.

De school heeft momenteel een veelheid van prioriteiten. In eerste instantie worden die bepaald door de scholengemeenschap. De schooleigen thema's komen daar bovenop. Dit weegt op de werkdruk en het realiseren van een gezamenlijke doelgerichtheid bij het sterk wisselend team. De aanpak van de vernieuwingen wordt nauwelijks in een transparant beleids- en/of implementatieplan gededd, waardoor het beleid door sommigen weinig doelgericht ervaren wordt.

De school neemt diverse initiatieven om de schoolcultuur positief te beïnvloeden en dit 'nieuw samengesteld team' na de 'herstructurering' gaandeweg tot een hecht schoolteam te brengen. De directeur kan daarbij rekenen op een stimulerend enthousiasme bij die leraren die de school als 'hun' school ervaren. Dit is onder meer merkbaar aan de stuwende kracht die van het merendeel van het zorgteam uitgaat.

De directeur probeert de leraren te ondersteunen, volgt afspraken op en stuurt praktijken op een vrij directieve wijze bij. Het team is vragende partij voor een meer situationele leiderschapstijl. De leiding stelt hoge verwachtingen aan nieuwe leraren (met een ander bekwaamheidsbewijs), bijvoorbeeld voor wat het ontwerpen van onderwijs betreft. In relatie met de aard van de leerlingenpopulatie en de betekenisvolle uitval van beginnende leraren uit deze school, is dit een zinvol onderzoeksitem voor de school.

Visieontwikkeling De school bouwt op een systematische en democratische manier diverse visies uit als antwoord op ervaren problemen. De focus ligt daarbij vooral op de zorgwerking, de taalvaardigheid en de kwaliteitszorg. De visieteksten beschrijven de huidige en wenselijke toestand en worden vertaald in acties. Die acties worden geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Toch gaat er te weinig doelgerichte aandacht naar de implementatie van de vooropgestelde acties in de klaspraktijk.

Besluitvorming De personeelsvergadering vervult een sleutelfunctie in de besluitvorming. Opvallend is de aandacht voor onderwijskundige onderwerpen, de sterke inbreng van teamleden, de degelijke voorbereiding en het streven naar consensus. Bij gebrek aan consensus organiseert de directeur een nieuwe gespreksronde om tot een gedragen en gemotiveerde en democratische oplossing te komen. Het team richtte een aantal werkgroepen voor diverse projecten op. Werkgroepen krijgen voldoende beleidsruimte om eigen ideeën op een haalbare manier uit te werken en aan de collega's voor te stellen. Het werk wordt billijk verdeeld en teamleden respecteren elkaars inspanningen. Er zijn nog groeikansen om niveau- en vestigingsplaatsoverschrijdende initiatieven uit te werken. De school verhoogt de ouderbetrokkenheid op twee niveaus: ze investeert in de ouder-kind en ouder-schoolbetrokkenheid door haar gerichte (in)formele

contactmomenten en informatiemomenten, projecten en oudercafés. Dit laatste initiatief wordt waardevol ingevuld en bijgestuurd in samenwerking met een Brusselse ondersteuningsdienst.

De directeur organiseert op geregelde basis functioneringsgesprekken met de leraren. Op die manier wil ze de leraren coachen. Verwachtingen die leraren hebben ten aanzien van het beleid komen hier minder te sprake.

De informatiedoorstroming verloopt nog niet optimaal. Niet iedereen krijgt altijd dezelfde en alle informatie op hetzelfde moment.

Kwaliteitszorg De meeste leerlingen ontvangen een getuigschrift. De school hanteert geen vaste criteria voor de toekenning van getuigschriften. De klassenraad beslist op basis van het leerlingendossier. Sommige oud-leerlingen halen geen A-attest in het vervolgonderwijs.

De school neemt sinds enkele jaren de netgebonden eindproeven op een betrouwbare manier af. De resultaten wijzen op een aantal werkpunten binnen verschillende leergebieden en liggen lager dan de eigen en methodegebonden toetsen. Dit is volgens de school onder meer een gevolg van de beperkte Nederlandse taalvaardigheid van haar leerlingen en personeelsproblemen uit het verleden. De school pakt de vastgestelde problemen onder meer aan door de focus op taalactivering in het kleuteronderwijs, een verandering van taalmethode in het lager onderwijs, haar onderwijsaanbod te bepalen op basis van de leerlijnen in het leerplan en meer aandacht te schenken aan taalaspecten binnen wiskunde en wereldoriëntatie. Ze doet hiervoor een beroep op de pedagogische begeleiding.

De school voert sinds enkele jaren een doelgericht beleid omtrent het 'zittenblijven'. Ze wil zoveel mogelijk leerlingen op leeftijd laten doorstromen en levert daarvoor vanuit haar zorgwerking de nodige inspanningen. Vooral bij de overgang van kleuter- naar lager onderwijs komt het 'zittenblijven' ter sprake en adviseert men de ouders hier zorgvuldig over.

Diverse leerlingen zijn geregeld ongewettigd afwezig. De school houdt die afwezigheden strikt bij en oefent, in samenwerking met het begeleidend centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en indien nodig de lokale politie de nodige gerichte druk uit op de betrokken ouders.

De school bevroeg recent de tevredenheid van de leerlingen en de ouders. Uit beide peilingen blijken duidelijk een aantal werkpunten. De school pakt die problemen gedeeltelijk aan, maar beschikt hiervoor nog niet over een doelgericht beleidsinstrument.

De school testte haar beleidsvoerend vermogen met een geijkt instrument. Ze besloot dat haar beleidsvoerend vermogen hoog ligt en leidde twee werkpunten af van deze bevraging: het delen van informatie uit individuele nascholingen en beter begeleiden van beginnende leraren. Zowel de bepaling van deze werkpunten als de aanpak ervan, blijken nog heikele punten bij een aantal leraren.

Talenbeleid De school beschikt niet over een expliciete en gedeelde visie over een talenbeleid. Ze formuleert ook geen doelen voor de verschillende aspecten ervan. Vanuit haar kwaliteitszorg en haar zorgwerking, investeert de school wel sterk in de taalactivering van haar leerlingen. Ze neemt hiervoor diverse initiatieven op leerlingen-, leraren- en schoolniveau en flankiert dit beleid met de nodige teamgerichte en individuele nascholingen. De school evalueert vooral de initiatieven op leerlingenniveau via haar zorgwerking.

- GOK- en zorgbeleid** Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt. De school heeft een visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn operationeel geformuleerd op leerlingenniveau en de acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden (beperkt tot het leiderschap, de zorgcoördinator, het zorgteam in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid).
- Inbreuken op de regelgeving** De school streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' en 'sociale vaardigheden' niet na op basis van een eigen planning (Decreet Basisonderwijs van 25/2/97, art. 44 §2, 2°).

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school investeert permanent in diverse nascholingsinitiatieven en zet daarbij de leerplanimplementatie en de taalactivering centraal.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school ontwikkelde zich de laatste jaren tot een meer professionele onderwijsinstelling, met aandacht voor de aard van haar leerlingenpopulatie en de toepassing van haar leerplannen.
- De school ontwikkelt op een functionele en democratische wijze haar visie.
- De formele besluitvorming verloopt volgens democratische principes, het werk wordt billijk verdeeld en werkgroepen krijgen de nodige beleidsruimte.
- De school heeft groeiende aandacht voor diverse vormen van kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere school kan de school haar wiskundeonderwijs op diverse terreinen versterken, zodat haar leerlingen de eindtermen in voldoende mate halen.
- In de lagere afdeling kan de school de leergebiedoverschrijdende eindtermen, in het bijzonder ICT en 'leren leren' op basis van een eigen planning beter integreren in de leergebieden.
- De school kan in elke vestigingsplaats een gebrevetteerde hulpverlener voorzien.
- De school kan in de vestigingsplaats aan de Melckmanslaan een verzorgingslokaal voor jonge kleuters voorzien.
- De school kan de controle op de gasinstallatie laten uitvoeren zoals voorzien in de regelgeving.
- De school kan voor een milieumelding of -vergunning zorgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan haar deskundigheidsbevordering meer stoelen op een behoeftepeiling van alle leraren.
- De school kan de beginnende leraren meer systematisch ondersteunen.
- De school kan haar evaluatiebeleid uitwerken door het formuleren van een visie, meetbare doelen, een gepaste ondersteuning en coaching en een doelgerichte evaluatie.
- De school kan haar zorgleraren efficiënter en effectiever inzetten op basis van een dynamische beeldvorming van de leerlingenpopulatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan haar beleidsplan duidelijk motiveren, in kaart brengen en de ontwikkeling van prioriteiten in haalbare, transparante en onderhandelde implementatieplannen uitzetten.
- De schoolleiding kan voor een duidelijker communicatie en een uniforme informatieverstrekking zorgen.
- De school kan haar kwaliteitszorg verder uitwerken door leerlingenprestaties grondig te analyseren en op basis daarvan de onderwijskwaliteit te verhogen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling moet de school het leerplan Nederlands beter toepassen en haar aandacht voor Nederlandse taalvaardigheid versterken.

- In de lagere afdeling moet de school het leerplan wereldoriëntatie, inclusief de didactische basisprincipes, beter toepassen en de evaluatie van wereldoriëntatie meer afstemmen op de geselecteerde leerplandoelen.
- In de vestiging aan de G. Melckmanslaan moet de school op korte termijn de oncomfortabele containerklas vervangen door een ruimer (tijdelijk) lokaal met meer licht.
- In de vestiging aan de G. Melckmanslaan moet de school haar sanitair aanpassen aan de vigerende regelgeving.
- In de vestiging aan de G. Melckmanslaan moet de school de bewegingsruimte ruimer en veiliger maken.
- • De school moet voor actuele brandpreventieattesten zorgen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'
 - * voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands.
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **28-11-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart De Bie de inspecteur-verslaggever	Gerty VELDEMAN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	